

БІЖЕНЦІ ЯК ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Упродовж останніх років міграційна криза в Європі не сходить з порядку денного. У питанні вирішення проблеми нелегальної міграції європейські країни розділилися на два табори. До першого належать держави, що не здатні витримати напливу біженців та вживають різноманітних заходів задля того, щоб обмежити кількість мігрантів із країн Близького Сходу та Африки. Інша група країн, навпаки, прагне допомогти мігрантам знайти своє місце в соціумі, навіть незважаючи на те, що це несе за собою значні економічні витрати та загострює соціально-економічну ситуацію всередині країн.

Ключові слова: біженці, глобальні проблеми, економіка, міграція

Abstract

In recent years, the migration crisis in Europe has been on the agenda. European countries have split into two camps to tackle illegal migration. The first includes states that are unable to withstand the influx of refugees and are taking various measures to limit the number of migrants from the Middle East and Africa. Another group of countries, on the other hand, seeks to help migrants find their place in society, even though this entails significant economic costs and exacerbates the socio-economic situation inside the country.

Вступ

Міграція є одним з найактуальніших політичних питань у сучасному світі. Чи не найчутливішим її аспектом є вимушена міграція, в результаті якої у багатьох країнах зростає кількість біженців і внутрішньо переміщених осіб. Це супроводжується популістською реакцією, а образи біженців, внутрішньо-переміщених осіб і мігрантів огортаються міфами і стереотипами.

Проблема біженців

Згідно із Законом України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» термін «біженець» має таке визначення:

Біженець – це особа, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи бо політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань.

Загалом, проблема біженців була проблемою і в минулому. Протягом історії людства голод та стихійні лиха іноді змушували людей покидати місця постійного проживання. На даний час, вимушені також покидати свої домівки через різні політичні проблеми.

Однією з особливостей проблеми біженців є той факт, що основний приплив мігрантів зосереджений в державах високого економічного розвитку. Так, за даними ООН близько 86% таких утікачів світу сьогодні проживають у високорозвинених країнах. Дуже гостро дана проблема торкнулась країн 109 Європи. За останні декілька років приплив туди біженців з Близького Сходу та Африки збільшився у декілька разів. Станом на 2014 рік у Європі було зареєстровано за офіційними даними більше ніж 650 тисяч біженців. Списки країн-лідерів, жителі яких найчастіше подають прохання про притулок, постійно оновлюються залежно від сезону. Прикладами таких лідерів є Угорщина, в яку емігрують вихідці з Сирії, Афганістану, Косова та Італія, яка масово приймає через Середземне море жителів Нігерії, Гамбії та Малі.

У той час як популісти стверджують, що проблеми міграції у Європі та деінде у світі можуть бути вирішені дуже просто - закриттям кордонів та депортаціями біженців, опоненти зауважують, що такі кроки стануть обмеженням прав насамперед самих європейців, а масові депортації були б не реалістичними і незаконними.

У підбірці думок з цього приводу, зібраних аналітичним центром Carnegie Europe, переважає твердження, що проблема міграції для Європи є довготерміноюю і простих та швидких одноразових рішень для неї не існує. Серед пропозицій - зосередження ресурсів ЄС на тому, щоб, закриваючи шляхи нелегальної міграції, створити ефективні механізми швидкого опрацювання заяв прохачів притулку та розселення й інтеграції мігрантів у суспільствах. При цьому Європа повинна працювати з тими країнами, звідки втікають люди, щоб допомагати вирішувати джерела проблем і причини міграцій.

Однак уже сьогодні можна визначити декілька чинників, що проявилися впродовж останніх років, є актуальними зараз і суттєво впливають як на саму ситуацію з біженцями, так і на перспективи її розв'язання.

Перше. Європа не змогла продемонструвати єдність, адже в питанні біженців тиск економічно сильних держав, таких як Німеччина, не спонукає східноєвропейські країни приймати більше шукачів притулку, а неприйняття біженців у Східній Європі виявилось доволі сильним.

Друге. Європейці усвідомили, що лише частина прибулих є біженцями від війни, терору й переслідування; значна частина з них мають інші міркування, зокрема соціально-економічні.

Третє. Розв'язати проблему біженців у країнах походження без підтримки тамтешніх еліт не вдається, а вони часто не зацікавлені в тому, щоб утримувати своїх громадян від еміграції. Окрім того, часто йдеться про величезні суми, які надходять у ці країни як грошові перекази від мігрантів із-за кордону, що підтримує відповідні бюджети.

Четверте. Виявилось, що в багатьох випадках до транспортування біженців були і є причетними організовані злочинні угруповання з різних країн, що вимагає скоординованих зусиль як правоохоронних органів, так і міграційних служб.

П'яте. Стало очевидним, що лише частина біженців може швидко інтегруватися в західні суспільства, спроможна й готова працювати. Решта – невизначений час розраховуватиме лише на соціальну допомогу.

Хоча, згідно з пропозиціями фінанси можуть бути переспрямовані з допомоги біженцям у Європі на допомогу людям повернутися та облаштувати на батьківщині.

Але фахівці також наголошують, що глобальна міграція як і міжнародні торгівля, завжди були невід'ємними явищами людської історії, і, попри можливі негативні наслідки масової та нелегальної міграції, багато країн отримують користь від притоку людських ресурсів.

Висновок

Багато країн сьогодні зіштовхнулися з ситуацією неконтрольованого переїзду утікачів за об'єктивних обставин. Основними проблемами таких мігрантів є: потреба в житлі, важкість працевлаштування та невизнання біженців у світі. Тому для розв'язання цієї проблеми необхідно підійти більш комплексно, а саме розробити країнами світу міжнародний нормативно-правовий документ, який би містив правову базу щодо питань мігрантів, встановлював загальні права та обов'язки біженців, а також був справедливим і адекватним заходом врегулювання міграційної кризи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Проблема біженців у Європейському Союзі: чи можливе рішення? О. Белокоз [Електронний ресурс] 2017 <https://www.mfaua.org/uk/publications/problema-bizhentsiv-u-ievropeiskomu-soiuzi-chy-mozhlyve-rishennia>

2. Проблема біженців у Європі: відсутність компромісу в ЄС та нові виклики для України. Л. Сабурова [Електронний ресурс] 2018 <https://prm.ua/problema-bizhentsiv-v-vevropi-yak-odin-iz-viklikiv-suchasnosti-ta-shlyahi-vivi-virishennya/>

3. Judy Asks: Can Europe Crack the Immigration Issue? JUDY DEMPSEY [Електронний ресурс] 2018 <https://carnegieeurope.eu/strategieurope/76707>

4. Як Європі вирішити проблему біженців та мігрантів? Б. Цюпин [Електронний ресурс] 2018 <https://ukrainian.voanews.com/a/mihranty-evropa/4555334.html>

Усата Ларуса Павлівна – ст. гр. Б-20мс, факультет будівництва, теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: larysausata@gmail.com.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Usata Larysa P. – student, Faculty of Construction, Heat and Gas Supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: larysausata@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com